

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Väliskomisjon

2005/2215(INI)

20.4.2006

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Naiste olukord relvastatud konfliktides ning nende roll konfliktijärgsete riikide
ülesehitus- ja demokratiseerimisprotsessis
(2005/2215(INI))

Arvamuse koostaja: Jana Hybášková

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. kordab oma eelnevaid üleskutseid tõhustada ELi julgeoleku ja kaitsepoliitika (EJKP) parlamentaarset kontrolli eesmärgiga tagada naiste olukorra läbipaistev jälgimine ebastabiilsetes piirkondades, kuhu on plaanis saata, või juba saadetakse ELi vägesid;
2. rõhutab käitumise üldstandardite rakendamise ja edasise arengu tähtsust EJKP raames korraldatavate operatsioonide puhul, pöörates erilist tähelepanu mainitud eeskirjade kooskõlale teiste eeskirjadega, mis reguleerivad ELi kohalolu teisi vorme kolmandates riikides, samuti juhtnööridega tsiviilelanikkonna kaitseks ELi juhitud kriisiohjamise operatsioonides ning väljaõppetegevusega, mis on ette nähtud ELi väljaõppekontseptsiooni raames EJKP osana; kutsub nõukogu üles tagama, et kogu ELi kriisijuhtimispersonal saab vajaliku väljaõppe laste, eriti tüdrukute, ja nende õiguste kaitsmise osas; rõhutab äärmist vajadust lülitada soopõhine väljaõpe kõigisse EJKP missiooni kaasatud töötajate koolitusprogrammi;
3. palub komisjonil esitada Euroopa Parlamendile aruanne lapsi ja relvastatud konflikte käsitlevate 2003. aasta suuniste rakendamise kohta;
4. rõhutab vajadust lülitada antud küsimus Euroopa julgeolekustrateegiasse ning sõjalise- ja tsiviilkriisijuhtimise peaesmärkidesse ja konfliktide ennetamise programmi; palub nõukogul tagada soolise võrdõiguslikkuse vaatepunkti lülitamise kogu Euroopa Kaitse- ja Julgeolekukolledži poolt korraldatavatesse EJKP koolitustegevusesse;
5. julgustab ELi pöörama suuremat tähelepanu politsei jõudude kohalolekule, ettevalmistusele, väljaõppele ja varustusele sõjaväemissioonides, sest politseiüksused on peamised tsiviilelanike, eriti naiste ja laste turvalisuse tagajad; on seisukohal, et sõjaväelaste mandaat ELi sõjaväemissioonides pole piisav, et tagada küllaldane kaitse, turvalisuse garantii ning naistele ja lastele vajalikud teenused konflikti lahendamise ja konfliktijärgsel perioodil; teeb ettepaneku, et nii sõjaväelased kui ka politseinikud kuuluksid EJKP operatsioonide ajal ELi sõjaväemissioonidesse;
6. rõhutab naiste tähtsat rolli rahuvalvemissioonides, mis on suunatud naistevastase vägivalda kaotamiseks konflikti- ja konfliktijärgsetes piirkondades, ja kutsub ELi üles toetama meetmeid, mis on suunatud naiste arvu märkimisväärsele suurendamisele EJKP missioonide kõigil tasanditel;
7. kutsub ELi liikmesriike üles tegema kõik endast oleneva, et kaasata naisi sõjaväelaste, politseinike, poliitiliste ametnike ja diplomaatide hulka; palub ELi liikmesriikidel soodustada naiste kandideerimist ning seadma üles nende kandidatuuri politsei ning sõjaväelastele ja poliitilistele ametikohtadele EJKP missioonides juba vastavate missioonide kavandamise algetapis;
8. tervitab nõukogu poolt 2005. aasta novembris vastuvõetud töödokumenti ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamise kohta EJKP raames, mis keskendub

praktilistele meetmetele soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks EJKP poliitilises protsessis ning naiste süstemaatilisele kaasamisele ELi sõjaväeliste ja mittesõjaväeliste missioonide kõikidel tasanditel;

9. rõhutab naiste kaasamise vajadust läbirääkimistesse, mida peetakse relvastatud konfliktide lõpetamiseks, ning nõuab, et nõukogu ja komisjon julgustaksid sõdivaid pooli alati sellega arvestama, samuti vajadust rakendada üleminekuõiguse põhimõtteid rahuprotsessides ning demokraatliku õigusriigi loomise perioodil, austades seejuures ohvrite õigusi ning luues naistele võrdsed võimalused esindatuseks uurimiskomisjonides nimetatud komisjonide poolt võetud meetmete vastavuse kontrollimiseks ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks;
10. toetab tugevalt Kosovo naisorganisatsioonide mõjuka koalitsiooni poolt 8. märtsil 2006. aastal esitatud üleskutset kaasata naisi piirkonna tulevase staatuse üle läbirääkimisi pidavasse rahvusvahelisse seitsmest mehest koosnevasse Kosovo esindusse; kahetseb, et senini on seda üleskutset eiratud;
11. on veendunud, et EJKP missioonide kavandamise käigus tuleks ette näha kohalike naisorganisatsioonide kaasamine rahuprotsessi, et kasutada ära nende eriline panus ja teha täpselt kindlaks, millisel viisil konfliktid naisi mõjutavad;
12. rõhutab naiste positiivset rolli konfliktide lahendamisel ning palub komisjonil ja liimesriikidel tagada piisav tehniline ja finantsabi nende programmide toetamiseks, mis võimaldavad naistel täielikult osaleda rahuläbirääkimistel ning tagavad naistele õigused tsiviilühiskonnas tervikuna;
13. rõhutab naiste positiivset rolli konfliktijärgses ülesehitustöös ning eriti desarmeerimis-, demobilisatsiooni- ja taasintegreerimise programmides (DDR), iseäranis siis, kui need programmid on suunatud lapssõduritele; kutsub liikmesriike üles tagama naiste täieliku osalemise DDR programmides ning eriti otsima võimalusi lapssõdurite taasintegreerimist soodustavate DDR programmide kujundamiseks;
14. kutsub üles mõistma kohut tsiviilelanike ja eriti laste vastu suunatud sõjakuritegude toimepanijate üle; nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid selles osas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu rolli;
15. juhib tähelepanu sellele, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus määratleb selgelt inimsusevastased kuriteod, ning nõuab seksuaalvägivallast ja massivägistamisest kui sõjarelvadest teatamise korra kehtestamist, et tagada kõnealuste tegude karistamine; rõhutab vajadust tagada kõigile vägistamise ohvriks langenud naistele ja tüdrukutele vahekorrajärgsete rasestumisvastaste vahendite kohene kättesaadavus ning leiab, et abinõude rakendamine seksuaal- ja soojätkamisõiguste täielikuks austamiseks aitab vähendada konfliktsituatsioonis toimepandavate seksuaalvägivallaaktide arvu;
16. rõhutab, et naiste ja laste suur osakaal rahvusvaheliste asutuste poolt registreeritud põgenike ja ümberasustatud isikute seas relvastatud konfliktide ja kodusõdade tagajärjel on suur probleem;
17. rõhutab naiste ja tüdrukute erivajadusi lõhkekehade kõrvaldamisel ning relvastatud konflikti ohvrite rehabiliteerimisel ja taasintegreerimisel; palub Euroopa Ühendusel

tagada piisav rahastamine, et lülitada soolise võrdõiguslikkuse vaatepunkt stabiilsusinstrumendi raames nimetatud programmidesse järgmise programmiperioodi (2007–2013) jooksul;

18. rõhutab, et kuigi jalaväemiine võidi kasutada sõjaolukordades, tapsid või sandistasid need enamjaolt naisi, lapsi ja tavainimesi, kes kaotasid seeläbi võime endale elatist teenida; rõhutab veel kord, et EL peab toetama Ottawa konventsiooni jalaväemiinide kasutamise, ladustamise, tootmise ja üleandmise keelustamise kohta ning nende hävitamise kohta peamiselt Aafrikas, kuid osaliselt ka Euroopas ja mujal; kutsub ELi üles tõhustama meetmeid konfliktijärgsete piirkondade puhastamiseks jalaväemiinidest ning seeläbi tagama ohvrite ravi ja rehabiliteerimise ning mineeritud maa tagastamise, et inimesed saaksid seal taas turvaliselt elada ja töötada;
19. toetab inimõiguste klausli tõhusamat rakendamist lepingutes kolmandate riikidega ning rahvusvahelise humanitaarõiguse põhimõtete ja vastavate lepete rakendamist, eelkõige seoses naiste õiguste ja vajadustega;
20. usub, et ELi relvaekspordi toimimisjuhendi muutmine õiguslikult siduvaks võib relvastatud konfliktide arvu vähendamise kaudu igal pool maailmas kaasa aidata naiste kannatuste vähendamisele.

MENETLUS

Pealkiri	Naiste olukord relvastatud konfliktides ning nende roll konfliktijärgsete riikide ülesehitus- ja demokratiseerimisprotsessis
Menetluse number	2005/2215(INI)
Vastutav komisjon	FEMM
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	AFET17.11.2005
Tõhustatud koostöö – istungil teada andmise kuupäev	
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Jana Hybášková 25.1.2006
Endine arvamuse koostaja	
Arutamine parlamendikomisjonis	in SEDE on in AFET on 23.3.2006 19.4.2006
Vastuvõtmise kuupäev	20.4.2006
Lõpphääletuse tulemused	+: 48 –: 3 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Elmar Brok, Simon Coveney, Giorgos Dimitrakopoulos, Camiel Eurlings, Jana Hybášková, Vytautas Landsbergis, Edward McMillan-Scott, Francisco José Millán Mon, Alojz Peterle, João de Deus Pinheiro, Paweł Bartłomiej Piskorski, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Antonio Tajani, Ari Vatanen, Karl von Wogau, Panagiotis Beglitis, Monika Beňová, Véronique De Keyser, Ana Maria Gomes, Richard Howitt, Toomas Hendrik Ilves, Pasqualina Napoletano, Raimon Obiols i Germà, Michel Rocard, Libor Rouček, Luis Yañez-Barnuevo García, Jelko Kacin, Cecilia Malmström, Philippe Morillon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, István Szent-Iványi, Paavo Väyrynen, Angelika Beer, Raül Romeva i Rueda, André Brie, Tobias Pflüger, Bastiaan Belder, Paul Marie Coûteaux, Konrad Szymański,
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed	Laima Liucija Andrikienė, Michael Gahler, Kinga Gál, Tunne Kelam, Carlos Carnero González, Alexandra Dobolyi, Miguel Angel Martínez Martínez, Inger Segelström, Hélène Flautre, Milan Horáček, Ģirts Valdis Kristovskis, Irena Belohorská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	